

Q. D. B. V.

NOVITATEM
REGIMINIS MO-
NARCHICI
IN ECCLESIAM UNIVERSAM

PRÆSIDE

SALOMONE DEYLINGIO,
S. S. THEOLOGIÆ DOCTORE, EJUSDEMQUE
PROFESSORE PUBLICO ORDINARIO, CAPITULI CI-
ZENSIS CANONICO, CONSISTORII ASSESSORE,
NATIONIS MISNICÆ SENIORE, ECCLESIAE HUIUS LOCI
AD D. NICOLAI PASTORE, ET DIOECESĒOS
LIPSIENSIS SUPERINTENDENTE,

IN ACADEMIA, QUÆ LIPSIÆ FLORET,

PERSPICUE EXPONET

M. CHRISTIANUS KORTHOLTUS,
KILON. HOISAT.

DISSERT. II.

D. XXIV. *Januar.* A. O. R. dō b ccxxx.

LIPSIÆ, LITTERIS SCHEDIANIS.

NOVITATEM
REGIMINIS MO-
NARCHICI
IN ECCLIA UNIVERSAM
FRANCO
SALOMON DE YLINGIO
S. S. THEOLOGICAE DOCTOR, PASTOR
PROFESSOR ET C. IN UNIVERSITATE
KINGIS COLLEGIUM, CANTUARII
SALOMON DE YLINGIO
AD D. NICOLAUM PASTOREM ET DOCTOREM
LINDISIENSIS PASTORIS
IN ACADEMIA DE LIT. ET HIST.
M. CHRISTIANUS KORTHOFF
DISSERTATIO
D. XXV. MDCCLXXIX
LIT. ET HIST. SCH. D. A. V.

V.

Seculo demum tertio a natâ mundi salute ortum debent Metropolitanî, qui primæ in provincia urbi ita præpositi erant, ut ceteri ejusdem provinciæ Episcopi illorum jurisdictioni sensim paulatimque subjicerentur.

EXPOSITIO.

§. I.

Serius introduci cœperunt splendidi *Primatû*, *Exarchorum*, *Archi-Episcoporum*, *Patriarcharum*, quin & *Metropolitanorum* tituli, quorum institutionem plerique adversariorum a Christo, vel Apostolis repetiverunt, contententes, Servatoris legatos orbem Ecclesiasticum in provincias distribuisse, singulisque provinciis *Metropolitanos*, ac

Dicæsis *Patriarchas* præposuisse. Hanc ob causam IS. HABERTUS in *Archieratico* f. 372 Titum Cretensem appellat Metropolitanam. Eandem sententiam prodidit BLANCHINIUS in *Notis ad Anastasium Bibliothecarium* T. II. f. 231, ubi Titum vocat *Crete* Metropolitanam, & Primatem totius insula. Universum ordinem Hierarchicum in Ecclesia tempore Apostolorum jam stabilitum, quin ab ipso Christo institutum esse, CIACONIUS & SOMIER in *Notis ad eundem ANASTASIUM* l. c. f. 253, editionis novæ, Romæ nuper a BLANCHINIO splendide excusæ, monuerunt. Et miror, præter JAC. USSERIUM, BEVEREGIUM & HAMMONDUM, Anglos pereruditos, & a corruptelis Pontificiis alienos, sed nimio partium Episcopaliū studio ductos, ex Pontificiis etiam PETRUM de MARCA, virum emunctioris naris, & candore perinde, ac rerum Ecclesiasticarum peritia insignem, tam obsoletæ opinioni subscripsisse, L. I. de *Concordia S. & Imp. Cap. III. §. II. f. 9*, ubi docet, Ecclesias ad exemplum Romani Imperii ita tributas fuisse ab ipsismet Apostolis, *ut inter fratres ejus Episcopi prima sententia haberetur, cui Metropolitanæ urbis Episcopatus conceditus fuisset.* MARCAM consultavit L. ELL. du PIN in *Tractatu pereleganti de Antiqua Ecclesiæ Disciplina* Diff. I. §. VI, ubi examinatis PETRI de MARCA argumentis præclare ostendit, Metropolitanam, aut Patriarchalem dignitatem, a Christo, vel Apostolis, nequaquam institutam esse. Conferantur JOSEPHI BINGHAMI *Origines* Lib. II. Cap. XVI. §. I. & II.

Metropoliticæ igitur dignitatis institutio non est divinæ originis, sed humanæ. Imperio Romano in regiones ac provincias distributo, in singulis provinciis erant urbes primariæ, seu *metropoles*, quibus ceteræ erant obnoxia. De his metropolibus

polibus, per Romani Imperii provincias constitutis, erudite egerunt ANTON. van DALEN *Dissert. III. p. 235*, & EZECH. SPANHEMIUS *de Usu & Præstantia Numismatum T. I. Diss. IX. f. 575 seq. & f. 589*. Cumque regionum incolæ propter civilia negotia metropoles frequenter adirent, & inde tum iudiciorum sententiam, tum merces, & cetera, petere solerent, simile aliquid in rebus Ecclesiasticis tentarunt Christiani. Quando igitur ordinandus, vel exauctorandus aliquis antistes, aut lis in Ecclesiis minoribus orta componenda, vel in commune de Ecclesiæ utilitate deliberandū n̄ erat, nec Apostoli, ad quos harum rerum procuratio antea pertinebat, amplius supererant, adiri cœpit urbis metropoleos antistes. Hic mos ab initio per consuetudinem invaluit, in nonnullis saltem regionibus. Sed paulo post, deprehensa instituti utilitate, longius propagari, ac tota Ecclesiarum distributio magna ex parte institui cœpit ad civilem Imperii Romani formam, ita ut urbes ejus metropoles, fierent etiam Ecclesiæ metropoles. Et ut Præfectus regionis, sive Consularis, sive Corrector, sive Præses ille esset, in metropoli, super universam provinciam habebat potestatem, unde *Metropolitani Judices* a JUSTINIANO vocantur *Nov. I. cap. 4*. sic metropolitanus etiam antistes potestatem accepit deponendi, aut consecrandi reliquos totius provinciæ Episcopos, cogendi synodos provinciales, ad componenda dissidia in Ecclesiis orta, & condenda decreta, tuenda disciplina & religionis conservationi, atque amplificationi inservitura. Quæ omnia, etsi sine comprovincialium Episcoporum consilio & consensu fieri non potuerunt, multum tamen auctoritatis attulerunt illis Episcopis, qui ἐν πρώτοις πόλεσι, & in provinciæ metropoli vivebant. Hinc *thronum Episcopalem* jam tertio seculo legas commemorari, & *cathedram* reliquis sublimiorem, pro sublimitate, vel dignitate,

ac amplitudine urbium, quarum Ecclesiis antistites præerant. Hinc cum Episcopi urbium Arelatensis & Viennensis de primatus honore certarent, a Concilii Taurinensis, sub finem seculi quarti collecti, Patribus, Can. II. definitum est, *ut qui ex iis approbaverit, suam civitatem esse Metropolim, is totius provincie honorem primatus obtineat, & ipse, juxta præceptum Canonum, ordinationum habeat potestatem*, apud HARD. T. I. Conc. f. 958.

§. III.

Hac igitur occasione nati sunt Metropolitanæ, qui primæ regionis urbi ita præpositi erant, ut illis ceteri Episcopi subiecti essent. Sicut autem Metropoles in una provincia, quandoque duæ aut plures, e. g. in *Palestina* Cafarea & Ælia Capitolina; in *Asia* Proconsulari Ephesus, Smyrna, Pergamus; in *Bithynia* Nicomedia & Nicæa, ac postea Chalcedon; in *Ponto* Amasus, Neo Cafarea &c. Sic plures postea nati Metropolitanæ, hoc tamen discrimine, ut alter honorarius dumtaxat esset, habens ἀπολυθῆναι τῆς τιμῆς, Canone VII. Nicæno, non autem parem ἐξουσίαν, τῇ μητροπόλει σωζομένη τῷ αἰεὶ ἀξιώματι, *metropoli propria dignitate servata*. Et quis improbet hoc veteris Ecclesiæ institutum, quod primam & præcipuam sedem in Imperio Romano habens, ἐνταξίαις, & boni ordinis causa, cujus semper fuit studiosa, regimen sacrum ad civilem Romanæ Reipublicæ formam adcommo-davit. Hæc regiminis Ecclesiastici forma, consuetudine primum introducta, postea Conciliorum decretis confirmata est. Huc pertinet canon IX. concilii Antiocheni, ubi clare indicatur, τὸν ἐν τῇ μητροπόλει προεσθῆτα Ἐπίσκοπον καὶ τὴν Θεογίαν ἀνατιθέσθαι πάσης τῆς ἐπαρχίας, *Metropolitanum Episcopum sollicitudinem totius provincie gerere, propterea quæ ad metropolim undique, qui negotia videntur habere, concurrunt*. Unde placuit eum & hono-

honore præcellere, & nihil præter eum ceteros Episcopos agere, secundum antiquam regulam a Patribus constitutam. Similiter a Concilii Chalcedonenſis Patribus sancitum legimus: τὰς πολιτικοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ Ἐκκλησιαστικῶν ἢ τάξις ἀκολουθεῖτω, civiles ac publicas formas Ecclesiasticas quoque ordo consequatur, Can. XVII. Concil. Chalced. T. II. Concil. HARDUINI f. 607. Res adeo manifesta est, ut ipsum Annalium Ecclesiasticorum conditorem CÆS. BARONIUM habeamus contententem, ac nostræ opinionis suffragatorem. Veteres enim in instituendis sedibus Ecclesiarum non aliam, aut inuisionem, quam secundum provinciarum divisionem, & prerogatas a Romanis antea stabilitas. Hujus rei unum vel alterum exemplum affert, ac illud imprimis de sede Antiochena. Quæ, quantumlibet ante Alexandrinam a Petro Apostolo fuerit instituta, tamen, quoniam Præfectura Alexandrina, Augustalis dicta, ab Augusto eo nomine insignita, magnificentissime præ ceteris ab eodem fuerat nobilitata, longe præstabat Syriæ præfecturæ. Ea de causa factum apparet, ut quamvis sedes Antiochena ante Alexandrinam, a Marco nomine Petri erectam, fuerit instituta, tamen illi postposita habeatur. Sic etiam, quoniam inter omnes orientales præfecturas Syriæ Proconsulatus præstabat, cum ejus provincie metropolis esset Antiochia, inde etiam accidit, ut prima omnium Ecclesia Antiochena haberetur. Et quamvis Hierosolymorum Ecclesia prima omnium origine temporis, & nobilitate rerum in ea consummatarum merito dici posset, ceterisque ea de causa, quæ in oriente essent, Ecclesiis, jure præferenda videretur, illi tamen subiceretur, Annalium T. I. ad Ann. Chr. XXXIX. Num. X. f. 270. Contentit JOSEPHUS MOTTA in Diff. de Metropolitico Jure §. XV. p. 26. & §. XLVII. p. 66.

§. IV.

In Africa sola res aliter se habebat. Apud Afros enim mos erat, ut singulis in provinciis ille loco Primatis, aut Metropolitanus haberetur, qui ordinatione foret antiquior. Unde non *primus*, sed *senex*, aut *prime sedis Episcopus*, vocabatur. Sola Ecclesia Carthaginiensis, inter ceteras pene innumeras, perpetuo primatu gaudebat. Cum autem sedes episcopales in exiguis & ignotis Africae vicis instituta essent, saepe factum est, ut ignobilis oppidi antistes reliquis sua provinciae Episcopis praeset, tanquam Primas. In ceteris Romani Imperii partibus non ordinationis antiquitatem, sed urbium dignitatem in constituendis Metropolitanis respexerunt.

§. V.

Equidem nomen *Metropolitanorum* in seculi tertii monumentis nusquam occurrit, ne apud CYPRIANUM quidem, multo minus apud TERTULLIANUM, aut eo vetustiores. Res ipsa autem obtinuit in multis locis, ut viri harum rerum gnari dudum observarunt. Dicebantur *ἐξάρχου τῆς επαρχίας, οἱ ἐν τῇ μητροπόλει*, vel *τῇ πρώτῃ τῶ ἔθους ἐπίσκοποι*, in urbe matrice, principe, prima sede, qua teneret totius provinciae principatum. In Africa appellabantur PRIMATES & SENES, quia episcopus senior in provincia semper Metropolitanus erat. Hoc liquet ex Codice Africano, & Epistolis Divi AUGUSTINI. Ejusmodi igitur civitatis antistiti prerogativa honoris & auctoritatis hoc seculo jam adscripta fuit. In quem ordinem referri merentur Romanus, Alexandrinus, Antiochus, Ephesus, Caesarensis, Heracleensis, Carthaginiensis, & ceterarum urbium Episcopi, in quibus provinciarum Praefides, vel Legati Augustales, Proconsules & Praetores agebant. Hinc Patres Niceni Canone *sexto* Metropolitanorum jura

jura asserturi, provocant ad ΑΡΧΑΙΑ ΕΘΗ, *antiquas consuetudines*. Supponunt igitur, seculo jam tertio fuisse ejusmodi *πρωτόδικες*, & senatus Ecclesiastici per totam provinciam Præsides, qui Synodum totius provinciae indicebant, provocationes a reliquorum Episcoporum judicio interpositas, recipiebant, morum censuram in alios antislites fratres exercebant, & contra disciplinam delinquentes gradu submovebant. Exemplum hoc ipso aeo habemus in CYPRIANO, qui FORTUNATIANUM in Proconsulari Africa Episcopum, quandoquidem sub Decio idolis sacrificaverat, gradu sacerdotii excidisse judicat, monens Assuritanam plebem, ut omnibus viribus excubarent, *ne tales ad altaris impiamenta, & contagia fratrum, denuo redeant*, *Epist. LXV. f. 162.* Et D. AUGUSTINUS Primatem Numidiensem aequae commemorat, ac Primatem Carthaginiensem ante schisma Donatistarum, *Breviculo Collationis tert. die Cap. XVI. §. 29. f. 388. T. IX. edit. Benedict.*

§. V.

Neque tamen existimandum est, ubique locorum, ubi metropoles civiles fuere, continuo etiam Ecclesiasticas fuisse. ANT. PAGIUS diligenter inter se contulit scriptores antiquos, a quibus aliqua lux affulgere potest, sed nihil ex illis eruere potuit, quod ostendat, ante Constantini M. imperium Metropolitanos in Gallis aliquo jure positos esse. *Quare, inquit, sicut in Hispaniis ante Concilium Eliberitanum, & Constantiniana tempora, nullae fuere metropoles Ecclesiasticae, licet in iis essent metropoles civiles, & sicut ibidem post introductos Metropolitanos, nulli Primates extiterunt, ut ostendit JOANNES de SEGOVIA, Marchio Agripolitanus, vir in antiquitate versatissimus, in suis dissertationibus ecclesiasticis lingua Hispanica nuper editis, ita & in Gallia ante Constantini imperium*

*rium nullas metropoles fuisse autumo, ad A. Chr. CCCCI. Num. L. T. II. f. 47. Quod PAGIUS de Hispania dixit, clare intelligitur & confirmatur Concilii Eliberitani Actis, quod sub initium seculi quarti celebratum est, ubi inter Episcopos variarum ac diffitarum Hispaniæ urbium subscribentes, nullus invenitur Metropolitanus, sive Archi-Episcopus. Quin & in ea synodo primus subscripsit, & confirmavit canones FELIX, antistes Accitanus, secundo OSIUS, Cordubensis, tertio SABINUS, Hispalensis. Tertio demum decimo loco MELANTIUS, Toletanus Episcopus. Unde intelligitur, illo tempore Toletanum & Hispalensem nondum fuisse Metropolitanos, vel Archi-Episcopos, quia primo loco non subscriperunt, quemadmodum postea in aliis Hispaniæ Conciliis factum est. Videantur MENDOZÆ notæ ad istos Canones, & quidem ad *Can. XLII. apud Card. de AGVIRRE T. I. Concil. Hisp. f. 641.**

VI.

Omnis Episcoporum prærogativa, & auctoritatis potestatisque discrimen, si quod fuit, non aliunde, quam a dignitate urbis, ubi sacris præfuerunt, derivari debet.

EXPOSITIO.

§. I.

Quemadmodum in Romano Imperio quædam civitates dignitate præ ceteris eminebant, earumque Rectores ceterarum urbium magistratibus præferebantur: ita & Episcopis pro civitatibus, quibus præpositi erant, amplitudine & digni-

& dignitate, major auctoritas sensim paullatimque adcrevit. Nemo non novit, orbem Romanum inde ab ætate Augusti in varias regiones atque provincias, quin & diœceses ac præfecturas, divisum fuisse. Quæ partitio ab Hadriano paullulum immutata, tandem a Constantino M. ita emendata est, ut imperium universum quatuor Præfectis pratorio committeretur, quibus singulis Vicarii diœcesium, Pro-Consules, Præsides, & Correctores provinciarum suberant. Et sicuti universa Ecclesiarum distributio in plerisque ad civilem imperii formam facta est, ita urbis primariae antistes super universam provinciam in plurimis locis* accepit potestatem, cum ad ordinandos aut exauctorandos reliquarum civitatum Episcopos, tam ad componenda dissidia in Ecclesiis exorta, nec non ad convocandas synodos, aliaque jurâ cum comprovincialium Præsulum consilio & suffragiis exercenda. Paulo post urbes, quæ integræ diœceseos, sive plurium provinciarum, collectæ sunt, metropoles erant, nova quædam in ceteras pro-

G 2

vinctias

* Qui regulam hanc faciunt universalem, illi non considerant, quam multas ea patiatur exceptiones. Sic facile conficitur, singulis Metropolitibus civilibus non respondisse Metropoles Ecclesiasticas. In diœcesi Alexandrina plures provinciæ Cyrenæica, Libya, Thebais, unico Metropolitæ Alexandrino subiacebant. In Africa, ut antea observavimus, antiquior episcopus censebatur Metropolitæ. In Galliis quarto Ecclesiæ seculo varias metropoles civiles Episcopus tantum habuisse, ANT. PAGIUS in Critica Annalium Baronii ad A. DCCXLV. Num. V. f. 266 adnotavit. Eadem ratione se res habebat cum multis metropolitibus Italiæ. Confer. L. E. du PIN de Antiqua Ecclesiæ disciplina Diss. I. §. VIII, ubi provinciarum & diœceseon Ecclesiasticarum distributio ad formam politici regiminis describitur, & præcipue in illa mutationes annotantur.

vincias privilegia obtinere. E quibus seculo post Christum natum quarto tres imprimis Romani orbis civitates & Ecclesiæ eminenterunt, *Romana* videlicet in occidente, *Alexandrina* in Ægypto, & *Antiochena* in oriente. Quibus *Constantinopolis* postea, quæ nova Roma dicebatur, & *Ælia* sive Hierosolyma, quod nomen, clericorum ambitione, postliminio revocatum fuit in usum, accesserunt. Hæ sedes propter istarum urbium amplitudinem, splendorem & dignitatem pereximia jura sibi vindicarunt, vel in Comitibus Patrum concessa, ac confirmata, acceperunt. Sic Nicæni Patres jura metropolitica asserturi, non ad Christi, vel Apostolorum institutionem, sed ad ἀρχαῖος ἔθνη, antiquos mores, provocant. Iidem antiquæ consuetudinis ac traditionis esse ajunt, ut *Ælia* Episcopus honoretur, sed ita, ut subesset Cæsariensi Metropolitano. Si τὰ προεβέβη illa ortum habuissent a Christi legatis, veri non est simile, eos Cæsarea potius, quam Hierosolymæ, Christi præsentia, & rerum gestarum gloria, diuturna que Collegii Apostolici commemoratione, ac primo Evangelii præconio illustrata, auctoritatem, & ἐξουσίαν, delaturos fuisse. Respexerunt igitur Nicæni ad illam consuetudinem, qua factum, ut Ecclesiæ regimen formam civilem sequeretur. Hanc ob causam Antiocheni Patres Can. IX & XX jus supremum illis adscribunt Episcopis, qui προεβέβητες τῇ μητροπόλει, præerant metropoli, & qui οἱ πεπερευμένοι τὰς μητροπόλεις, quibus metropoles creditæ erant. Sic Patres Constantinopolitani Concilii Oecumenici II. Can. III. apud HARDUINUM T. I. Concil. f. 810 Byzantinæ civitatis Præsuli secundum locum tribuerunt, quia Byzantium facta erat ἡ νέα Ρώμη, nova Roma. De quo titulo legatur CAROLI duFRESNE *Constantinopolis Christiana* L. I. f. 33. Canonis verba hæc sunt: Τὸν μὲν τοὶ Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον ἔχον τὰ προεβέβη τῆς τιμῆς μετὰ τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, διὰ τὸ εἶναι αὐτῆν

*ἐπιτὴν νέαν Ρώμην, Constantinopolitanae civitatis episcopum habere oportet primatus honorem post Romanum episcopum, propterea, quod sit nova Roma. Videlicet CONSTANTINUS M. Byzantium delegerat imperii sedem, & novae Romae titulo pariter ac privilegiis ornarat. Par igitur videbatur, ut hujus urbis antistes, qui sub Heracleensi Metropolitano hucdum fuerat, nunc autem Praesuli Romano aequatus, proximum ab eo dignitatis locum obtineret, novo & evidenti exemplo, in ordine & gradu episcoporum constituendo, non auctoritatis, aut fundationis Apostolicae, sed urbium habitam fuisse rationem. Quo amplior & illustrior civitas erat, eo dignior etiam ejus antistes censebatur. BARONIUS, BINIUS, ALLATIUS hunc canonem vellent dispunctum, quem suppositum esse non tam probant, quam optant. Sed frustra istum canonem sollicitant, quem, ut a patribus Constantinopolitanis conditum, citarunt SOCRATES L. V. Cap. 5, SOZOMENUS VII. 9. & CHALCEDONENSES confirmarunt, citaruntque Can. XXVIII, ut suae definitionis fundamentum. Quin & ipse LUCENTIUS, sedis Apostolicae legatus, agnovit, hunc canonem centum & quinquaginta Patrum esse. DIONYSIUS praeterea EXIGUUS, & quicumque eum secuti sunt, omnibus Canonum collectionibus eum inseruerunt. Repugnasse DAMASUM huic canoni, vel successores ejus, ad LEONEM M. usque, nullo argumento ostendi potest. BARONII rationes examinavit, & solide confutavit DUPINIUS *Diff. I. de antiqua Ecclesiae disciplina* §. XI. p. 48.*

§. II.

Inde facile apparet caussa, quare Alexandrinus antistes praelatus fuerit Antiocheno? Ratio constantis hujus ordinis non aliunde repeti potest, quam ab urbium ac praefectarum dignitate. Post Romam proxima erat *Alexandria* & Augusta-

lis Praefecti sede, ac potentia & amplitudine vere illustris, ac δευτέρα τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον, *secunda urbium, quae sub sole sunt*, teste DIONE CHRYSOST. *Orat. XXXII.* Ratio etiam reddi potest, cur urbis Romae antistes ceteris orbis Christiani episcopis omnibus, & ordine, & dignitate, quin & auctoritate potior, ac κορυφαίωτος olim habitus fuerit? Reddi potest ratio, cur S. IRENÆUS Ecclesiae Rom. tribuerit *potiorem principalem*, *Libro III. adversus Haereses Cap. III. §. 2.* Hoc antistitis Lugdunensis testimonio freti adversarii, mirros agunt triumphos. Legatur REN. MASSUETI *tertia Dissertatio*, quam IRENÆO, abs se edito, praemisit *Artic. IV. §. 30. f. 129*, ubi GRABIUM imprimis exagitavit. Sed merito iridentur, qui ante victoriam triumphant. Res nostra salva est. Loquuntur enim sanctissimus Praesul de *potiori principalitate* ordinis, ab urbis aeternae amplitudine, dignitate, splendore & dominatu in universum orbem, reperenda. Roma enim omnium civitatum & gentium, quin & universi orbis metropolis erat, & caput, domiciliumque omnis gloriae & dignitatis. Quibus ornamentis aecedebant fundarorum illius Ecclesiae auctoritas, & gloria martyrii, quo uterque Apostolorum, & Petrus & Paullus ibi coronati erant. De principatu domini, de potestate ac jurisdictione, Romanae Ecclesiae, vel ejus antistiti, in reliquis orbis Ecclesiis competente, IRENÆUS ne per somnium quidem cogitavit. Alias in causa paschali VICTORI Romano sese nequaquam fuisset oppositurus. Neque illum Romani antistitis pontificatum oecumenicum, & dominatum, quem postea, temporis opportunitate usi, arripuerunt, seculo post Christum natum tertio, agnovere CYPRIANUS & FIRMIANUS, STEPHANO Pontifici Romano in quaestione de rebaptizandis haereticis graviter contradicentes. Apparet etiam

etiam ratio, cur CYPRIANUS *Epist. LIX. ad CORNELIUM* f. 136 Ecclesiam Romanam appellarit *principalem*, hoc est, RIGALTIO interprete, in urbe principali constitutam. Sententiam nostram confirmat Concilii Chalcedonenfis Canon XXVIII, ubi Romano Præsuli eminentior locus adscribitur, non aliam ob causam, quam *διὰ τὸ βασίλειον τῆν πόλιν ἐκείνην, quod urbs Roma ceterarum erat regina.* Facile etiam intelligitur, quo sensu AMMIANUS MARCELLINUS dixerit, *æternæ urbis episcopus auctoritate fuisse potiores, Libr. XV. Cap. VII. f. 92.* Nil opus erat, ut VALESIUS in notis hæc verba adscriberet: *Hic locus notabilis est de auctoritate Pontificis Romani, vel maxime ob testimonium hominis ethnici.* Nemo enim ejus dignitatem, ceteris episcopis potiorum, & *τὰ προέβια*, ex Urbis prærogativis olim accepta, impugnat. Nec minus apparet ratio, cur Romanus antistes in dubiis, vel gravioris momenti rebus, præ cæteris consultus, & cur ejus imprimis auxilium imploratum fuerit? Nam majores Ecclesiæ consilia dabant minoribus, earumque causas, quoad poterant, juvabant.

VII.

Etsi Metropolitanorum dignitas tempore Concilii Nicæni summa fuit, tres tamen ex illis imprimis eminerunt, Romanus, Alexandrinus, & Antiochenus, quorum quisque peculiarem, & peramplam suam diœce-

dioccesin ita regebat, ut nullus in ceteros aliquid juris, vel potestatis haberet.

EXPOSITIO.

§. I.

EPISCOPUS unius dumtaxat urbis, & circumjacentis agri, regimen administrabat. Sed METROPOLITANUS in episcopos totius provinciae jus exercebat, & ut omnia per universam provinciam secundam canones, rectumque ordinem fierent, curabat. Et quia Metropolitanis ab initio superiorem non agnoscebant, sed *ἀυτοκέφαλοι* erant, vocabantur *πρώτοι & κεφαλαί*, *primates & capita*, totius scilicet provinciae, quia *ἐν τῇ πρώτῃ τῆ ἑβδω*, in urbe matrice, prima ac principe constituti erant. Huc pertinet Canon Apostol. XXIII, ubi edici ut: *Episcopus unius cujusque gentis nosse oportet, τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον, eum, qui inter eos est PRIMUS, καὶ ἠγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν, ὅ* existimare, ut *CAPUT, ὅ* nihil facere, quod sit arduum, aut magni momenti, praeter illius sententiam. Concilii Sardicenis Canone VI vocantur *ἑξάρχαι τῶν ἐπαρχῶν*, *primates provinciae*. Sine eorum consentu episcopi suffraganei nec eligi, nec consecrari poterant. Si qui simile quid auderent, & electio & ordinatio irrita declarabatur. Ita pronuntiavit Concilii Niceni patres Canone sexto, ut *ἂν τις χωρὶς ἡρώμης τῆ μητροπολίτε γένητο ἐπίσκοπος, σὶ quis absque Metropolitanis sententia factus sit Episcopus, eum magna synodus definit, μὴ δὲν εἶναι ἐπίσκοπον, non esse episcopum*. Eodem lex in Antiocheno, Laodiceno, Arelaten- si, Taurinensi, Sardicensi, Ephesino, Chalcedonensi, aliisque Conci-

Conciliis legitur repetita. Legantur JOSEPHI BINGHAMI *Origines, sive Antiquitates Ecclesiasticae, Libro II. Cap. XVI. §. XII.* In controversiis, inter antistites provinciales exortis, licebat ad Metropolitanum provocare, cujus auctoritate finiri & decidi solebant. Nam vel iudices aliquot ex episcopis constituebat, qui mos in Africa obtinuit, vel causam retulit ad synodum provincialem, ad quam omnes episcopos, Metropolitanus iussu, coire oportebat. Nec synodis tantum sua auctoritate præerant, easdemque dirigebant, sed & Ecclesias visitabant, ac abusus, ne invalescerent, mature emendabant. Omnes Metropolitanus antiquitus fuerunt *αυτοκέφαλοι*, h. e. absoluto juris arbitrio, & ab omni subiectione immuni libertate gaudentes, & nemini nisi Synodo generali ad reddendam rationem obstructi. Recte notavit BALSAMON ad Canonem II. Constantinop. *ὅτι τὸ παλαιὸν πάντες οἱ τῶν ἐπαρχιῶν μητροπολίται αυτοκέφαλοι ἦσαν.* antiquitus omnes provinciarum Metropolitanos fuisse *autocephalos*, & a suis Synodis ordinandos. Consentit MOTTA: *Summa olim & autocephala, semperque magna fuit Metropolitanarum auctoritas*, *Diss. de Jure Metropolitan. §. LXXX. p. 106. & §. CXLIX. p. 193.* Scrius quippe exorti sunt Exarchi & Primates, qui pluribus provinciis simul præerant, & Metropolitanos sub sua jurisdictione habebant. Quales erant *Ephesinus* in diocesi Asiatica, *Heracleensis* in Thracia, & *Neocesarensis* in Pontica, alique. Ad honorem etiam Metropolitanorum pertinebat, quod *Apostolici* dicebantur. Qui titulus ab initio nascentis Ecclesiæ non soli Papæ Romano tribuebatur, sed omnibus Episcopis, ac imprimis Metropolitanis communiserat. Ipse enim SIRICIUS, antistes Rom. hoc titulo omnes ornat Primates, quando vult, *ut extra conscientiam Sedis Apostolicæ, hoc est, Primatis,*

nemo audeat ordinare, apud HARDUINUM T. I. Concil. f. 87. Duravit hic Metropolitanorum titulus ad aetatem usque AL-
CUINI, qui, de Episcoporum electione verba faciens, ait, defuncto civitatis Episcopo, alium eligi a clero, seu populo. Fitque decretum ab illis, & veniunt ad Apostolicum cum suo electo, Libro de Divinis Officiis Cap. XXXVI. Ubi per Apostolicum non Papa Romanus, sed cujuslibet provinciae Primas, seu Metropolitanus, qui consecrandi jus atque potestatem habebat, intelligi debet. Conferatur DU FRENE in Glossario sub hac voce f. 259.

§. II.

Observari tamen par est, non omnes Metropolitanos, potestate & auctoritate, pares fuisse. Praeter ceteris mature emi-
nuit antistes Alexandrinus in Aegypto, qui & potestatis & juris-
dictionis amplitudine ceteris omnibus, ac ipso Papa Romano,
major fuit. Neque enim uni duntaxat provinciae, sicut ce-
teri, sed universae Aegypto, Libya & Pentapoli, praerat, qui-
bus regionibus minimum sex peramplae provinciae contine-
bantur, videlicet, Thebais, Arcadia, Augustamnica, & Aegy-
ptus strictae ac proprie dictae, nec non Libya inferior & Libya
superior, quae est Pentapolis, e quibus saepenumero centum, &
plures Episcopi, ad synodum provincialem fuerunt evocati.
Tot congregati fuerunt in ea synodo, quae damnavit Arium,
teste ALEXANDRO Epist. Encyclica apud SOCRATEM
H. E. L. I. Cap. VI. f. II. Et tot propemodum Episcopos in
Aegypto, Libya & Pentapoli fuisse, confirmat ATHANASIUS
Apol. II. f. m. 187. edit. Benedic. Nam quot provinciae Prae-
fecto Augustali parebant, tot etiam suberant jurisdictioni an-
tistitis Alexandrini. Cumque tempore Synodi Nicaenae nulli
essent in illis regionibus Metropolitanus, praeter Alexandrinum,
hic

Canone sexto: Τα δερχία ἐθη κρατέτω, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ καὶ Πενταπόλει, ὡς τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπίσκοπον, πάντων τῶν ἐχὼν τὴν ἐξουσίαν. Ἐπειδὴ καὶ τὰ ἐν τῇ Ρώμῃ ἐπίσκοπος τὸτο σὺνήβης ἐστίν. Ὅμοιος δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἱπταρχίαις τὰ πρεσβεία σώζεσθαι ταῖς ἐκκλησίαις. Hæc verba GEN IANUS HERVETUS rectissime vertit: Antiqui mores servantur, qui sunt in Ægypto, Libya, Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem: quandoquidem episcopo Romano hoc est consuetum. Similiter & in Antiochia, & in aliis provinciis sua privilegia, ac sue dignitates, & auctoritates, ecclesiis servantur.

§. IV.

Ex insigni hoc Patrum Nicænorum testimonio dilucide apparet, antistitem Romanum eo tempore non dominium & potestatem in universum orbem Christianum, sed in paucas dumtaxat Italiae provincias jus habuisse: Nec œcumenicum, sed privatum & particularem Episcopum, ac Alexandrino, atque Antiocheno, non majorem fuisse. Græci autores hos Metropolitanos fuisse ajunt ἑμοταγείς, ὅλης ἰσῆς, ἑμοίων πρεσβείων, μίας ἀξίας, ἀντεξουσίας, ἀντοκεφάλους ac πρωτοθρόνους. Ergo omnes pari loco habuerunt. Contra autem gnathones, qui Romanae curiæ suam addixerunt fidem, canonem vel invitum in suas partes trahunt, & eo detorquent, ut primatus Pontificis adstruatur. Has nugas præ ceteris egerunt TURRIANUS, BARONIUS, BINIUS, BELLARMINUS, PERRONIUS, PETAVIUS, SIRMONDUS, ALLATIUS, ABR. ECHELLENSIS, PETRUS de MARCA, H. VALESIIUS, aliique. Nulli autem impudentius immodestiam, partiumque studium prodiderunt, quam BARONIUS & BELLARMINUS, patres purpurati, tuenda, amplificandaque potestatis Pontificiæ nimis studiosi, qui hunc canonem inesse contendunt, videlicet,

episco-

episcopum Alexandrinum ecclesiarum, quæ sunt in Ægypto, habere potestatem; quoniam sic moris fuit episcopo Romano illud concedere; sive quod Romanus episcopus ante omnium conciliorum definitionem consuevit, per Alexandrinum episcopum alias provincias gubernare. Hanc genuinam esse canonis interpretationem, probant ex GELASIO Papa, tres enumerante ab ipso Petro Apostolo, vel Petri nomine institutas sedes, Romanam, Alexandrinam & Antiochenam. Quas tradit, sedes esse Petri, illi subjectas. Præcipuam vero esse Romanam. Sic sententiam exposuit LEO ALLATIUS de *Perpetua Consensione L. I. Cap. XII. §. III. p. 189.* Contra has, aliasque aduersariorum depravationes, legi merentur EDM. RICHERIUS in *Hist. Concil. Gen. L. I. Cap. II. ubi §. XIII. p. 53.* recitata hac sententia, subjicit, BELLARMINUM magis ridendum, quam confutandum, quoniam tota hæc ejus narratio id pro certo assumit, quod est controversum, scilicet *Papam jure divino esse absolutum Ecclesie Monarcham*, nec non JO. LAUNOUIUS, Parisiensis Theologus, ab insigni antiquitatis Ecclesiastica peritia & candore laudandus, in *Diss. de Recta Nicæni Canonis sexti intelligentia*, FR. SPANHEMII *Dissertatio de Sensu Canonis sexti Concilii Nicæni primi*, LEONI ALLATIO, EMMANUELI a SCHELSTRATE, aliisque opposita, quæ continetur *Tomo II. Operum*, CLAUD. SALMASIUS de *Primatu Papæ Cap. VII. p. 101.* & ex nostris CHRISTIANUS KORTHOLTUS, in cujus *Disquisitionibus* peculiaris existat Exercitatio, qua BARONII & BELLARMINI depravationes examinantur, & solide profligantur.

§. V.

LEO ALLATIUS, PETRUS de MARCA, aliique, ceteris Pontificis paullo modestiores, ac inprimis H. VALESIUS, opinati sunt, jura Patriarchalia, quibus Romanus, Alexandri-

xandrinus, & Antiochenus, ante Nicanum Concilium, & inde a nascentis Ecclesiae exordio jam gavili sint, hoc canone confirmata esse. Hos enim Praefules jam inde ab Apostolicis temporibus, & ab ipsis Ecclesiae cunabulis, Patriarchas fuisse, & jus Patriarchicum exercuisse, H. VALESIUS ait *Libro III. Observ. in Socrat. & Sozom. Cap. V. & VII. f. 190.* Conf. PETRUS de MARCA in *Concordia L. I. Cap. III. §. 2.* & LEO ALLATIUS *L. c. p. 190.* ANT. PAGIUS in *Critica Anti-Baroniana ad A. Chr. CCCXXV. Num. XLI. f. 413.* & NATALIS ALEXANDER in *H. E. Seculi IV. Diff. XX. Prop. I. f. 274.* Alii in contrariam sententiam discesserunt, existimantes, non patriarchalia, sed metropolitana dumtaxat jura hoc Canone confirmari. Quam sententiam inter ipsosmet Pontificios JO. LAUNOIUS singulari libello, antea laudato, propugnavit. In eandem sententiam nuper discessit JOSEPHUS MOTTA, docens, *Nicanum Concilium de Metropolitibus tantum sancivisse*, in *Diss. de Jure Metropolitico §. XLVIII. p. 66. & §. XC. p. 116.* Ex Reformatis praeter MORNÆUM, RIVETUM, CHAMIERUM, BLONDELLUM, SALMASIUM, idem ex instituto defendit GVIL. BEVEREGIUS in *Annotacionibus ad hunc canonem*, quem secutus est FR SPANHEMIUS in *Dissert. antea commemorata §. XXX. & XLII. T. II. Op. f. 469 & 480*, dicens, falsum esse, de patriarchalibus sedibus ullam Nicanis mentionem fieri, qui non nisi Metropolitanos norint.

§. VI.

Horum opinioni, qui jura Patriarchalia Canone sexto Nicano confirmata esse statuunt, opponi possunt EDM. RICHERII & DUPINII argumenta. Uterque eam sententiam, ut absurdam & commentitiam, exagitavit, atque proseripit. Hi duumviri otium nobis fecerunt, ut labore consultationis superfedere possimus. Neque tamen LAUNOII & BEVEREGII

REGII sententia omni ex parte placet. Et si enim Patres Nicæni Romano, Alexandrino, & Antiochæno antistiti, non ipsant jus & Patriarchæ nomen, quod ea ætate ignorabatur, confirmarunt, ex accuratiorè tamen illorum canonum, & rei ipsius examine, haud difficulter intelligitur, majus aliquid, & supra communia Metropolitanorum jura positum, illis vel collatum, vel confirmatum, adeoque hac occasione fundamenta Patriarchalis dignitatis & auctoritatis, paullo post sancienda, jacta esse. Cum enim cuilibet Metropolitano τὸ κύριος τῶν γεινομένων καὶ ἐκείνην ἐπαρχίαν, *auctoritas* in rebus Ecclesiasticis uniuscujusque provincie ordinandis, Canone quarto jam asserta fuisset, Canone sexto tribus illis Romæ, Alexandria & Antiochiæ Præfulibus, ceteris Metropolitanis in universo orbe Christiano eminentioribus, peculiaris ἐξουσία, ac singularia quædam προεξέχεια ac privilegia, usu hucdum introducta, & usurpata, sed nondum satis extra omnem controversiam posita, ita confirmarunt Patres, ut communibus & manifestis ceterorum Metropolitanorum privilegiis, dilucide opponantur. Illis enim non una dumtaxat provincia, ut meris Metropolitanis, sed amplissima diocæses, h. e. plures provincie, simul junctæ, adscribuntur. Hinc a Patribus Constantinopolitanis, qui ann. CCCLXXXI hunc canonem Nicænum confirmarunt, vocantur οἱ ὑπὲρ τὴν διοίκησιν ἐπίσκοποι. *Episcopi, qui sunt super diocæsin.* Alibi dicuntur ἐξάρχαι τῆς διοικήσεως, *Exarchi diocæsis*, ut distinguantur ab ἐξέτεροις τῆς ἐπαρχίας, *ab unius dumtaxat provincie exarchis*, quales Metropolitanis erant. Iidem magnarum sedium Præfules tempore concilii Nicæni dicebantur *Metropolitani*, paullo post *Exarchi*, & tandem seculo quinto *Patriarchæ*, qui non uni provincie, sed universæ diocæsi præerant. Est autem διοίκησις, interprete BALSAMONE, ἡ πολλὰς ἐπαρχίας ἔχει ἐν ἑαυτῇ, *quæ multas sub se provin-*

provincias complectitur. Aliquando appellantur *tractus* & *regiones*, sicut PHIL. BERTERIUS observavit *L. I. Pithanôn Cap. II. p. 11*, ubi & civilis Imperii Romani notitiam, & Ecclesia politiam egregie illustravit. Sic Alexandrino Præsuli tribuuntur & Ægyptus, cum superior, tum inferior, & Libya, & Pentapolis, quæ longe amplissimam conficiebant diœcesin. Τέτο γὰρ, inquit EPIPHANIUS, ἔθος ἐστὶ, τὸν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Ἀρχιεπίσκοπον πάσης Αἰγύπτου καὶ Θεβαΐδος, Μαραϊώτετε, καὶ Λιβύης, Ἀρμενιακῆς, Μαραϊώτιδος τε καὶ Πενταπόλεως ἔχειν τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν. Hic enim mos est Alexandrinorum episcoporum, ut per totam Ægyptum, Thebaidem, Maræotidem, Libyam, Ammoniacam, Maraiotidem & Pentapolin ecclesiastica negotia administrant, *Heresi LXVIII. Num. I. f. m. 717. T. I. Oper.* In eodem Concilii Nicæni canone pontifici Antiœcheno jura in universas Ecclesias Orientis, qui plurimas provincias, fateate ipsomet BEVEREGIO, continebat, tribuuntur. Sic ante divisionem Africa in sex provincias, a Constantino M. factam, Episcopus Carthaginienſis, tanquam Metropolitanus, omnes totius Africa Antistites conferavit, non ex indultu Pontificio, ut voluit CHRISTIAN. LUPUS, sed quia Carthago, primo Ecclesiæ ævo, mera fuit Metropolis, perinde ac Alexandria & Antiochia, cui plures provinciæ suberant, quemadmodum recte adnotavit MOTTA *de Jure Metropol. §. XC. p. 117.* Similiter sese res habebat cum antistite Romano, cujus diœcesis jam tum plures provincias complectebatur, quæ *urbicariæ*, vel *suburbicariæ* a RUFINO, vetusto, idoneoque Canonis Nicæni interprete, & scholiaste, appellantur. Harum omnium sollicitudinem Episcopus Romanus gerebat.

§. VII.

De his Ecclesiis suburbicariis, quibus Præsul Romanus ea
atate

itate, tanquam Metropolitanus, vel potius, ut Exarchus præfuisse dicitur, non exigua dissidia inter eruditos enata fuerunt. JACOBUS GODOFREDUS, in veteri jurisprudentia, & antiquitate ecclesiastica, egregie versatus, peculiarem edidit dissertationem de *Suburbicariis regionibus & ecclesiis*, seu de *præfecturæ & episcopi urbis Romæ diœcesi*, Francof. A. MDCXVII. Hic, perinde ac SALMASIUS, contendit, universam Romani Pontificis jurisdictionem, cum civili Præfecti Urbis comparatam, ultra centesimum ab urbe lapidem minime extensam fuisse. Idem visum fuit JO. BAPT. de LUCA, Romæ olim in curia forensi JCo, & postmodum principi R. E. purpurato, in sui *Theatri Veritatis & Justitiæ L. III. P. II. Discurs. I. Num. 2.* ubi agens de episcopatu Eugubino, Urbinarium Ecclesiasticæ Metropoli subjiendo, metropolitancam particularem provinciam Romani Pontificis intra centesimum ab Urbe lapidem coercendam esse decrevit, teste JUSTO FONTANINO in Commentatiuncula de *amplitudine peculiaris provincie S. Pontificis, ut Romani Metropolitæ*, Romæ Ann. MDCCXXV. divulgata. Contra sentiunt alii Pontificii scriptores, quorum nonnulli novam & inauditam significationem commenti, provinciarum suburbicariarum nomine vel universum Imperium Romanum, vel saltem totum Occidentem, designari voluerunt. Certarunt de hoc argumento JAC. SIRMONDUS & CL. SALMASIUS in variis libellis, quos de Ecclesiis suburbicariis ambo ediderunt. Censuram SIRMONDI de *Suburbicariis*, A. MDCXVIII editam, anno sequente excepit SALMASII epistola de eodem argumento. Sequuta est A. MDCXX *Adventoria de Suburbicariis*, auctore SIRMONDO, cui anno proximo SALMASIUS opposuit *Eucharisticon pro Adventoria*, cui SIRMONDUS anno MDCXXII. reddidit *Propempticon de Suburbicariis*. Legatur

SCHELSTRATHII *Dissertatio secunda Partis I. Antiquitatis illustratae*, & PAGIUS in *Annales Baronianos ad annum Chr. CCCXXV. Num. XXXIV. & seq.* Contra eandem GODOFREDI & SALMASII sententiam insurrexerunt alii viri eruditi, tanquam pro aris & focus pugnaturi, ac ostensuri, jurisdictionem Romani Pontificis civilis Urbanae praefecturae limites nunquam sequutam esse. Ex Italis ingenii vires periclitati sunt HIERONYMUS ALEANDER, junior, in libro de *Suburbicariis regionibus*, & *diocesi Episcopi Romani*, nec non M. ANTONIUS CAPELLUS, Franciscani ordinis sodalis, in disputatione de *Summo Pontificatu*, *Cap. V. p. 211.* Idem ex Gallis & Belgis praeter SIRMONDUM tentarunt JAC. GUTHERIUS in *Specula de Ecclesiis Suburbicariis*, JO. DARTIS, sacrorum canonum interpres, in opusculo ejusdem argumenti, JO. MORINUS in *Diff. Ecclesiasticis L. I. Diff. XXX*, JACOBUS, Cardinalis PERRONIUS in *iterato responso ad Jacobum I. Regem Britanniae L. I. Cap. XXXIII. p. 215.* HENR. SPONDANUS in *Notis ad Epitomen Annalium Baronii Ann. DCCCXXV. Num. 36.* H. VALESIIUS in *Observat. Eccles. ad Socratem & Sozom. L. III. f. 188.* CHRIST. LUPUS, Augustinianus, in *Scholiis ad Coacilia T. I. p. 239.* & EMMAN. SCHELSTRATIUS in *Antiquitate Illustrata T. II. Diff. VI. p. 410.* Hi omnes, sed non una & eadem ratione, ac via GODOFREDI & SALMASII sententiam evertere voluerunt, quam tamen recentissime confirmavit FR. SPANHEMIUS, aliique.

§. VIII.

RUFINI fides, particularem dumtaxat dioecesim Romano Pontifici adscribenti, adversariis tanto minus potest esse suspecta, quanto magis a GELASIO laudatur. Ab eo enim in Concilio Romano ad A. CCCXCIV appellatur *vir religiosus*, & a GEN-

& a GENNADIO Cap. XVII. *non minima pars doctorum Ecclesiae.* Qui tituli, iudice FONTANINO l. c. de hæreticis non usurpantur. Eo felicius etiam Synodi Nicænae mentem presbyter iste Aquilejensis adsequi potuit, quo propius absuit ab ejus ætate. Res igitur omnis eo redit, ut disquiramus; ac definiamus, quanta fuerit ecclesiarum illarum submœnialium amplitudo, ac quam late hoc territorium patuerit? Ubi in tantis sententiarum divortiis id imprimis supponendum videtur, ecclesias suburbicarias provinciis suburbicariis respondere. Quemadmodum enim ecclesie Ægyptiæ, Asiæ, Illyricianæ, & orientales, eæ sunt Ecclesie, quæ in istis diocæsiibus erant sitæ: ita etiam ecclesie suburbicarie aliæ esse non possunt ab iis, quæ in provinciis suburbicariis continebantur, quemadmodum DUPIN pro suo candore, & antiquitatis sacræ peritia, recte animadvertit. Tota ergo quæstio de ecclesiarum suburbicariarum limitibus ex provinciarum suburbicariarum latitudine, & numero pendet. Ipsum autem nomen, quod *πρόοισια*, & regiones notat non longe ab urbe positas, nos commonefacit, provincias suburbicarias alias dici non posse, quam illas, quæ circa Urbem Romanam, cui propria, dictaque erant, adjacebant, & provinciis, ab urbe procul diffitis, opponebantur. Arabs, canonum Nicænorum interpres, restrinxit ad loca, *quæ sunt circa Romam.* Arabs Paraphrastes apud SALMASIUM de *Primatu Papæ* p. 104. ex Bibliotheca Nicolai PEIRESCII ad *civitates & loca, quæ prope Urbem sunt.* ARISTENUS, atque SIMEON LOGOTHETA, in *Epitome Canonum* ad loca retulerunt *ὅπερ Ρώμης, ὅπερ πόλιν, quæ subdita Romæ, urbi.* Unde statim eorum corrui opinio, qui provinciarum suburbicariarum nomine, vel totum Imperium Romanum, vel saltem universum occidentem, designari voluerunt. Vid. PAGIUS in *Critica ad Ann. CCCXXV. N. LXIV.*

f. 414. & NATALIS ALEXANDER H. E. *Seculi IV. Diff. XX. f. 285.* Sed JUSTUS FONTANINUS, Pontifici Romano a cubiculo honorario, & Sextensis Abbas, in *Commentatiuncula* Romæ nuper edita, & antea laudata p. 5. recte observat, post *Librum diurnum Romanorum Pontificum*, a JO. GARNERIO editum, ubi *Cap. III. p. 52* titulus exstat de *Ordinatione Episcopi Suburbicarii*, neminem amplius dubitare posse, quin per suburbicarias Ecclesias, summo Pontifici in Canonis sexti Nicani verbis apud RUFINUM *L. X. H. E. Cap. VI.* contributas, intelligatur Episcopi Romani provincia, seu diocesis particularis, quæ complexa fuerit episcopatus S. Pontifici, ut *Metropolitæ*, subjectos in provinciis civilibus suburbicariis, quæ omnes unam regionem, vel provinciam Ecclesiasticam confecerint.

§. IX.

Etsi autem sic satis intelligitur, provincias suburbicarias intra Italiam, & haud procul ab Urbe positas fuisse, non exigua tamen restat difficultas in earum nomine, & numero accurate definiendo. Illi, qui GODOFREDO & SALMASIO suffragantur, existimantes, eas provincias *urbicarias*, vel *suburbicarias* dici, quæ intra centesimum ab Urbe lapidem, qui terminus erat urbiæ jurisdictionis, coërcita, ad præfecturæ urbanæ regimen pertinebant, & Urbico Præfecto suberant, quatuor dumtaxat provincias, seu regiones, suburbicarias dictas fuisse contendunt, Tusciam videlicet suburbicariam, Picenum suburbicarium, & utrumque Latium, vetus atque novum, quas GODOFREDUS adjecta tabula, æri incisa, scite delineavit. CL. SALMASIUS, qui eandem sententiam propugnavit, Latium in duas regiones non dividit, sed quartam provinciam addit *Valeriam*. Hæc ordinaria atque antiquissima

ma

ma, & Præfecti Urbi, & antistitis Romani, quem *urbicum Papam* PAULLINUS appellat, diœcesis fuisse, non immerito censetur. Alii provincias suburbicarias tam arctis limitibus non includunt, sed eas omnes provincias sub illis contineri putarunt, quæ paruerunt Vicario Urbis, & ejus Vicarius multo amplior fuit, quam præfectura, cujus potestas ultra centesimum milliarium ab urbe non protendebatur, ut apparet ex II. L. I. Tit. XII. Leg. I. §. IV. *Si quid intra centesimum milliarium admissum sit, ad præfectum urbi pertinet: si ultra ipsum lapidem, egressum est præfecti urbi notionem.* DIO CASSIUS L. LII. f. 480 loco centesimi lapidis *νετρίκωτα & ἐκείνην σάβηρον* commemorat, quod tantundem est. Vicarius Urbis, non solum a Præfecto Urbis, sed & a Vicario Italia, accurate distinguendus, decem regebat provincias, a Constantino M. ei assignatas, ut ex Notitia Imperii Occidentalis apparet, nempe

	{	Campaniam,
	{	Tusciam & Umbriam,
quatuor Consulares.	{	Picenum Suburbicarium,
	{	Siciliam.
Correctorias II.	{	Apuliam & Calabriam,
	{	Brutios & Lucanos.
	{	Samnium,
Præfidales IV.	{	Sardiniam,
	{	Corficam,
	{	Valeriam.

Has provincias, quæ Vicario Urbis suberant, Metropolitanam diœcesin Romani Præfulis, una demta Sardinia, quæ peculiam rem habebat Metropolitanam, Caralitanum antistitem, continuasse, SIRMONDUS putavit, cujus sententiam secuti sunt PE-

TRUS de MARCA, H. VALESIIUS, LUCAS HOLSTENIUS, DUPINIUS, alique, Romanis placitis addictissimi, nec non BREREWOODUS, DAVID BLONDELLUS, GVIL. CAVEUS, & alii a partibus Romanis peralieni. Eandem opinionem nuper propugnarunt Monachi Benedictini, qui GREGORII M. opera Parisiis sub hujus seculi initium emaculatus ediderunt, in *Indice Geographico, Tomo II. subiecto f. 1318.* & in primis vir illustris JUSTUS FONTANINUS, l. c. contendens, regiones antea enumeratas, cum Piceno Annonario, ac Flaminia ipsa, uno verbo, omnes Italiae Ecclesias extra Galliam Cisalpinam, Venetiam & Istriam, quae proprios habuerunt Metropolitanas, Mediolanensem & Aquilejensem, suburbicarias, & Romano Metropolitanæ, nullo medio, subiectas fuisse. In his enim Ecclesiis præter Ravennatensem, seculo demum quinto sub PETRO CHRYSOLOGO institutam, ante seculi *octavi* medium, (addunt monachi Benedictini l. c. ante seculum *nonum*,) nullas metropoles erigi cœpisse, sed omnes Romano subiectas mansisse. Conferatur H. NORISII Dissertatio de *Synodo Quinta Cap. X. f. 81.*

§. X.

Lis universa haud difficulter componi potest, si tempora recte distinguamus. Certum & exploratum est, ab initio omne illud spatium extra urbem Romam centesimo milliaro circumscriptum, quod totam Praefecti urbici ditionem ambitu suo continebat, urbicaria, vel suburbicariae regionis nomine intellectum esse. Hoc SALMASIUS ample probavit. Patrum igitur Nicænorum ætate antistitis Romani jura metropolitana, vel, si mavis, Exarchica, ultra centeni lapidis terminum non extendebantur. Sed paullo post, crescente Romanorum antistitum opulentia, fastu, ambitione, luxu & auctoritate, eorum potestas sensim paullatimque extolli, eorumque

juris-

jurisdictio in omnes Vicarii Urbici provincias, & ultra, extendi cœpit.

§. XI.

Ex iis, quæ hæcenus copiose disputavimus, apparet, Patres Nicænos antistitem Romanum non pro œcumenico Ecclesiæ Monarcha, sed pro privato tantum, & pro antiquo, ac primo Metropolitanorum habuisse, & sancivisse, ut, quod ille juris habebat in sua diœcesi regenda, id in regulam cederet ac normam ceteris Metropolitanis, ita ut sine eorum auctoritate & consensu nullus episcopus legitime posset consecrari. Ex noto Patres inferunt ignotum, & ex jure Metropolitani Romani, ordinandi suæ ditionis episcopos, stabiliunt potestatem Alexandrini per illas provincias, in quibus jus ei metropolitanicum competeat circa episcoporum ordinationem. In hoc jus MELETIVS involare ausus erat. Hanc sententiam definitioni Nicænæ inesse, olim rectissime vidit Papa NICOLAUS I. quo non alius melior, aut potior quarendus est interpres, discretis verbis ingenue professus: *Si instituta Nicænæ Synodi diligenter inspiciuntur, invenietur profecto, quia Romanæ Ecclesiæ nullum eadem Synodus contulit incrementum: sed potius ex ejus forma, quod Alexandrinæ Ecclesiæ tribueret particulariter, sumfit exemplum*, in Epistola VIII. apud HARDUINUM T. V. Concil. f. 163.

VIII.

Inde luce meridiana clarius apparet, seculo Ecclesiæ Christianæ quarto Papam Romanum nondum totius occidentis Patriarcham, ac multo minus

minus universi orbis Christiani caput, aut Monarcham, sed antistitem dumtaxat particularem fuisse, aliis Metropolitanis, vel Exarchis, ac Primatibus, nequaquam superiorem.

EXPOSITIO.

§. I.

Qui pares habet, ille dici nequit summus. Atqui in canone sexto Nicæno sedes Alexandrina Romana dicitur *parilis*, teste FONTANINO: *l. c. p. 7. & p. 5.* Ergo Romanus antistes ea ætate non fuit Ecclesiæ princeps & monarcha. Qui ex antiqua consuetudine nonnullarum dumtaxat Ecclesiarum in certa diocesi sollicitudinem gerit, ille non est antistes œcumenicus. Atqui penes Romanum Papam eo tempore suburbicariarum dumtaxat ecclesiarum procuratio fuit. Ergo in universam Ecclesiam nullam habuit potestatem. Res certa est ex definitione Nicæna, & ex illius paraphrasi apud RUFINUM, secundum quem Nicæni Patres defini-
verunt, ut apud Alexandriam, quemadmodum in urbe Roma, vetusta consuetudo servetur, ut & ille, Episcopus scilicet Alexandrinus, Ægypti, sicut hic, Romanus, suburbicariarum ecclesiarum sollicitudinem gerat. Hæc potestas non potest restringi ad sola ordinationum jura, sicut PETRO de MARCA visum est, quem PAGIUS recte refellit in *Critica ad A. Chr. CCCXXV. §. XLI.* Nam sermo est de Ecclesiarum gubernatione, nulla prorsus ordinationis facta mentione, id quod
 H. VA.

H. VALESIUS l. c. recte observavit. Probat hanc RUFINI expositionem FONTANINUS l. c. & docet, *canone illo confirmari antiquam jurisdictionem Episcopi Alexandrini in ecclesiis Ægypti, Thebaidis, Libyæ & Pentapolis, PAREM jurisdictioni peculiari, quam Romanus Pontifex in ecclesias suburbicarias exercebat.* Hic nullam hæresin esse, vir illustris ait. RUFINUM enim nihil aliud dixisse, quam jurisdictionem Episcopi Alexandrini in Ecclesiis Ægypti, & ceterarum provinciarum, *perem esse jurisdictioni particulari, quam habebat Romanus Pontifex in suas Ecclesias suburbicarias.* Quacunque igitur amplitudine illas ecclesias sumas, sive modicæ Præfecti Urbici ditioni respondeant, sive ad decem Vicarii Urbis provincias extendas, ut satis magnam dicecesin constituent, tamen antistes Romanus particularis Episcopus manebit, nec Alexandrino & Antiocheno major erit. Res tam manifesta est, ut adversariorum doctissimi id non audeant negare. Provocamus ad DUPINIUM, qui *Diff. I. de Eccles. Disciplina §. XIV. p. 92.* recte observavit, in antiquis monumentis suburbicarias provincias, quæ circa Romam adiacebant, procul distitis ab urbe regionibus, e. g. Galliæ, Hispaniæ, Africæ, opponi. Recitat hunc in finem legem *XXXIV Codicis Theodosiani L. VIII. Tit. V.* ubi statuitur, ut decretum in gratiam Africæ Proconsularis latum, locum etiam habeat in provinciis suburbicariis. Ergo Africa, Germania, Gallia, Hispania, Britannia, Illyricum, ac superior Italiæ pars, Romano antistiti hoc tempore nondum fuerunt subiectæ.

§. II.

Adversarii in angustias redacti viam elabendi quasiverunt distinguendo particularem Romani Episcopi jurisdictionem, quam ut Episcopus & Metropolitanus habere dicitur, ab universali potestate, & principatu in Ecclesiam universam, quem

K

acce-

accepisse censetur a Christo, cujus vices his in terris gerat. Hunc in finem NATALIS ALEXANDER inculcat, Romanum Pontificem quadruplici insignitum esse dignitate. Episcopum esse Urbis Romæ; Romanæ provinciæ, regionumque suburbicariarum Metropolitam; solidi occidentis Patriarcham, & totius Christiani orbis Pontificem ac caput. In Concilio Nicæno Alexandrini Patriarchæ potestatem & jurisdictionem ad normam Pontificiæ potestatis non mensurari, quæ Romano Pontifici in orbem competat universum, sed ad normam Patriarchici juris, quo fruatur in solidum occidentem, in *Hist. Eccles. Sec. IV. Diff. XX. f. 283.* Idem ajunt ceteri gnathones, nostri argumenti vim elusuri. JO. DARTIS de *Suburbicariis Cap. XVIII. se gratulari*, ait, RUFINO, *quod tam bene senserit de S. Pontifice, & tam erudite se junxerit diæcesin specialem Romani Pontificis ab universali.* Hanc sententiam probat illustris FONTANINUS *l. c. p. 5.* persuasus, confirmatusque, per ecclesias suburbicarias, Summo Pontifici contributas, intelligi Episcopi Romani provinciam, seu diæcesin particularem, ab universali, patriarchali, & primitiali distinctam. Sic PHILIPPUS BERTERIUS *Libro II. Pithanôn p. 170.* distinguit Pontificis Max. diæcesin, quæ orbis terræ regionibus terminetur, ab ejus patriarchatu, certis provinciis definito. In eandem sententiam alii adversarii etiam concedere solent.

§. III.

Hæc distinctio sanando vulnere peraccommodata foret, si ex ingenio non conficta, nec tuenda Pontificiæ potestatis causa a gnathonibus excogitata esset. Nam universalis illa S. Pontificis potestas & jurisdictio nullum in sacris literis, & genuinis primitivæ Ecclesiæ monumentis, præsidium habet, sed ficti-

tia

tia & adulterina est. Turpiter se dedit MELCHIOR COR-
 NÆUS, Ignatiani ordinis sodalis, *primatum Papæ ex primis
 quinque Christianitatis sæculis*, edito A. MDCLX. Herbipoli
 libello, demonstraturus. Idem sentiendum est de volumino-
 so, & stupendæ molis opere J. T. ROCABERTI, Romæ XX.
 Tomis A. 1695 pro tuenda Papæ auctoritate edito, quod *Bi-
 bliotheca Maxima Pontificia* inscribitur. Nihil in eo exstat
 expectatione dignum. Multa auctorum testimonia ex foetidis
 petita sunt lacunis, quod adversariis frequens est atque so-
 lemne. Plurima, quæ genuina sunt, nihil probant. Et ubi-
 que primatus Ecclesiæ Romanæ, quem ratione ordinis propter
 Urbis amplitudinem & dignitatem ex instituto humano obti-
 nuit, cum universali ac monarchica in totius orbis Ecclesiæ
 potestate, ac jurisdictione, quam Pontifices serius sibi vindi-
 carunt, confunditur. Hæc enim nullo idoneo argumento,
 quod examen sustineat, ex genuinis antiquitatis Ecclesiasticæ
quatuor vel quinque priorum seculorum tabulis fulciri &
 confirmari potest. Contra ex accuratiori canonis Nicani
 contemplatione & examine, ac imprimis ex interpretatione
 RUFINI, qui mentem Synodi ignorare non potuit, illud cer-
 tum & exploratum est, Romani antistitis potestatem *quarto*
 post Christum natum seculo, intra certos limites, & eos qui-
 dem satis exiguos, videlicet intra submœnialium Ecclesiarum
 cancellos, restrictam fuisse, ultra quos *διωμὴν, οὐκονομῆν, ἐξ-
 σιδήζην, ἐπιτοκοπῆν, aut προνοῆν*, & potestatem Ecclesiasticam pro-
 tendere nefas erat. Similis sollicitudo, & potestas metropo-
 litica, quæ Romano Præsuli in sua *ἐπαρχία*, vel diœcesi, tri-
 buitur, Alexandrino etiam, & Antiocheno adscribitur. Li-
 mitibus igitur circumscripta & ceteris æquata fuit. Quod
 longe abest a sequioris temporis more & fastu, quo Pontifices

non unam alteramve provinciam, sed universum orbem sua sollicitudine voluerunt gubernare.

§. IV.

Ejusmodi dominatus, temporum difficultate, variisque dolis ac artibus investus, diutissimeque, cum incredibili rei sacrae detrimento, usurpatus, a priscae Ecclesiae instituto prorsus abhorret, quae Romanum antistitem non pro universali Ecclesiae capite, ac iudice falli nescio, agnovit, sed ceteris Metropolitanis, ac Primatibus, censuit parem. Prostant hujus rei argumenta omni exceptione majora. Quid opus fuisset, ex ultimis Romani Imperii finibus ad comitia sacra tantis sumptibus atque molestiis evocare episcopos, quando lites in Ecclesia coortae sopiendae, & errores a falsis ac inquinatis doctoribus disseminati, profligandi erant? Cur Patres, tam Graeci, quam Latini, ac ipsimet Imperatores Christiani, neglexerunt oraculum Romanum, si illo tempore aliquod fuit in Ecclesia summum, & ab omni errandi periculo immune? Pro ejusmodi autem capite & iudice oecumenico Romanum Episcopum nequaquam agnitum cultumque fuisse, innumera prostant indicia & argumenta. Frequenter legimus AMBROSIUM cum Romano Episcopo, ut cum fratre & coepiscopo mutuis literarum & communicationis officiis egisse. Eo enim tempore Romano Praefuli nihil juris erat in superiorem Italiae partem, quae in civilibus Vicario Italiae, & in rebus Ecclesiasticis Metropolitanis Mediolanensi, ac Aquilejensi, suberat, quibus circa medium seculi *quinti* accessit Metropolitanus Ravennatis. Qui omnes *ἀντοκέφαλοι* erant. Conf. DAV. BLONDELLUS de *Primatu* Cap. XXXIII. Sect. I. §. 4. f. 885. Sic Affri antistites in Concilio Carthaginienfi sexto A. CCCCXIX. congregato, BONIFACIUM, Episcopum Romanum, non Do-

minum,

minum, nec Patrem, sed *fratrem* appellarunt, & *confacerdotem* suum, apud JO. HARDUINUM *T. I. Concil. f. 1245.* Synodi Alexandrinæ A. CCCCXXX celebratæ Patres CÆLESTINUM Romanum vocant ΑΔΕΛΦΟΝ καὶ ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟΝ *fratrem & confacerdotem suum*, perinde ac ipse CÆLESTINUS *l. c. f. 1311.* in epistola ad clerum Constantinopolitanum CYRILLUM appellat ἀδελφὸν καὶ συνεπίσκοπον, & iterum, ἀγαπητὸν ἀδελφόν, *f. 1321.* Similiter eundem CÆLESTINUM vocant suum συλλειτουργόν, Ἐ Romanae, non universæ Ecclesie Episcopum, *l. c. f. 1422. Ἐ f. 1503.* Sic JOANNES ANTIOCHENUS pari honoris loco habet SIXTUM, Papam Romanum, CYRILLUM ALEX. & MAXIMIANUM Constantinopolitanum, qui omnes ipsi erant ΣΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ apud eundem HARDUINUM *l. c. f. 1687.* Idem senserunt Synodi Arelatenfis A. CCCXIV celebratæ Patres, Papam Romanum in epistola Synodica appellantes *fratrem dilectissimum*, *T. I. Concil. f. 261.* ejusdem edit. Harduiniana.

§. V.

Si summum in rebus Ecclesiasticis iudicium penes antistites Romanos jam ab exordio Ecclesie fuit, quarere liceat, quamobrem summam illam potestatem non exercuerint? Olim enim summa auctoritas in Ecclesia partim *Synodalis*, partim *Principalis* fuit. Res omnes graviores referebantur ad Synodos, ex decreto Nicænorum & Constantinopolitanorum Patrum. Imperatores alijque Reges, Christi sacris initiati, sua auctoritate, non consulto antistite Romano, nonnunquam etiam invito, & repugnante, concilia convocarunt, eademque confirmarunt, provocationes ad se admiserunt, iudices de rebus sacris constituerunt, leges Ecclesiasticas condiderunt, pœnas in sacri ordinis viros decreverunt, & confi-

tutiones promulgarunt, in Codice Theodosiano & Justiniano hodiernum legendas. Et SOCRATES in proœmio Libri *quinti* Historiæ sacræ discrete narrat, res Ecclesiæ ab Imperatorum Christianorum arbitrio & nutu eo tempore dependisse. Ad quæ verba H. VALESIUS nihil monendum castigandumque duxit.

§. VI.

Rei illustranda causa provocamus ad exemplum LEONIS Papæ, ob res solerter & præclare gestas, & amplificatam Sedis Romanæ dignitatem, Magni cognomen consecuti, qui Imperatori THEODOSIO & PULCHERÆ Augustæ humillime supplicavit, ut generalem Synodum intra Italiam celebrari juberent, ad diffidia ab Eutychanis excitata, & universæ Ecclesiæ luctuosa, Patrum suffragiis & auctoritate componenda, apud HARDUINUM *T. II. Concil. f. 26. & 29.* Aula Italia displicuit, quia canones volabant, ut negotia, ubi orta sunt, finirentur. Hinc Imperator primo Nicæam, deinde Chalcedonem, amplam Propontidis urbem, e regione Byzantiæ in Bithynia, elegit, quo Imperiali jussu Ann. CCCCLI. Patres DCXXX ex universo orbe confluxerunt. Auctor concilii Chalcedonensis & summus moderator fuit MARCIANUS, testibus literis Imperatoriis ad LEONEM Romanum, ad ANATOLIUM Constantinopolitanum, & ad omnes episcopos scriptis, quæ in Tomis Conciliorum exstant. Idem confirmant Concilii Patres *in Actis f. 466,* quin & LEO ipse *l. c. f. 47.* ultro libenterque passus, Synodum Chalcedonensem auctoritate & præcepto Imperatorum indictam esse. Sed videmus specimen fraudis, qua gnathones ad tuendam Pontificis auctoritatem non raro uti solent. Significaverat MARCIANUS LEONI Romano, omnes sanctissimos episcopos debere convenire ad locum comitiis habendis destinatum, *ἐνθα δὲ*

ἦσαν

ἡμῶν δόξῃ, ubi NOBIS, videlicet MARCIANO, VALENTINIANO, & PULCHERIE Augustæ, placuerit. Hanc lectionem repræsentant omnes codices, tam impressi, quam manu exarati. Eandem habet Conciliorum editio Romana, Labbeana, T. IV. f. 63, quin & Harduiniana, T. II. f. 43, & novissima Veneta, quæ cura NICOLAI COLETI superiori anno prodire cœpit, T. IV. f. 834. At vero BARONIUS ad Ann. Chr. CCCCL. Num. XXIII. f. 122, fucum lectori facturus, pro HMIN, nobis, nequiter substituit vocem ὑμῶν, VOBIS, ubi Pontifici scilicet Romano placuerit. Quod manifestum & scdum est crimen falsi, annalium conditore, ac parè purpurato indignum. Legatur EDM. RICHERIUS in *Historia Conciliorum General. Cap. VIII. §. X. p. 355, & §. XXV. p. 390*, ubi observat, similem fraudem circa idem hocce concilium admisisse etiam BELLARMINUM, sola absolutæ monarchiæ confidentia ductum.

§. VII.

Plurimi ex Romanis Episcopis jus aliquod ac potestatem in Ecclesias occidentales ac transmarinas affectarunt quidem, sed aliquoties turpiter fuerunt repressi. Memoratu digna est causa APIARII, presbyteri Siccensis in Africa Mauritanix Cæsareensis, qui a suo antistite ob varia crimina juste exauctoratus, confugit ad ZOSIMUM Romanum, qui hominem flagitiosum, & ex Ecclesiæ civitate ejectum, in suam communionem imprudenter recepit, eundemque in pristinam sedem & dignitatem restituere voluit, missis in Africam legatis, plena potestate instructis. Sed Afri, inter quos ipse AUGUSTINUS fuit, T. I. *Concil. HARDUINI f. 250*, ejusmodi factum, & amplificandæ jurisdictionis pruritus, perindigne tulerunt, scriptisque literis Romanum Episcopum rogarunt, ne deim ab Afriis

Afris excommunicatos recipere, nec fumosum tybnum seculi in Ecclesiam Christi inducere velit, graviter monentes, nihil competere Romano Episcopo, nisi quod canonibus prescriptum esset. Id quod FAUSTINUS ipse, Romanae Sedis legatus, agnovit, & concessit, urgens non potestatem Romani antistitis oecumenicam, & monarchicam, sed Nicænorum duntaxat, vel potius Sardicensium canonum, quos pro Nicænis, astute quidem, sed pessima fide, supposuerant Romani, observantiam, & conservationem. Quo uno facto causam Romani Episcopi funditus eversam esse, recte judicavit CAROLUS MOLINÆUS, ringente BARONIO ad A. Chr. CCCCXIX. Num. LXV. T. V. Annalium f. 463. Legantur EDM. RICHIERUS in Hist. Concil. Gen. P. I. Cap. VI. p. 199, L. ELLIES, DUPIN Parte III. Bibliothecæ sub finem, p. 538. & Diss. II. de Antiqua Ecclesie Disciplina p. 176. & FRANC. SPANHEMIUS in Hist. Eccles. T. I. Op. f. 984. Iidem Afri canone XXXIX apud HARDUINUM T. I. Concil. f. 883, ejusmodi fastum ex civitate DEI eliminaturi, vetant, quenquam primæ sedis Episcopum appellari *Principem sacerdotum*, aut *summum sacerdotem*, aut aliud hujusmodi.

Aug VI 57 (1)

ULB Halle

003 711 420

3

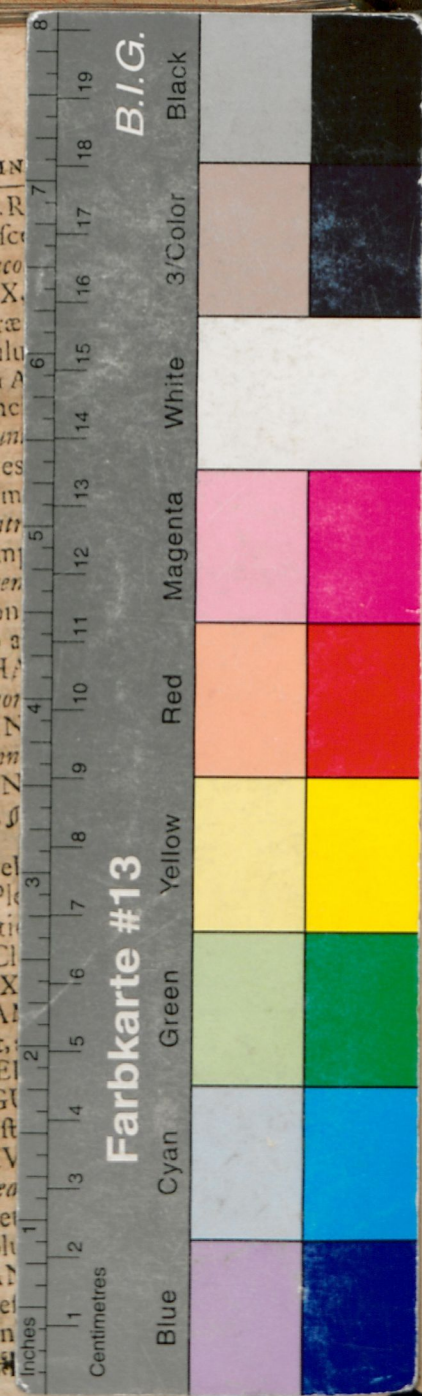

f

TA-70a
nur 4. Stock verknüpft

Petro

181

Q. D. B. V.

NOVITATEM
REGIMINIS MO-
NARCHICI
IN ECCLESIAM UNIVERSAM

PRÆSIDE

SALOMONE DEYLINGIO,
S. S. THEOLOGIÆ DOCTORE, EJUSDEMQUE
PROFESSORE PUBLICO ORDINARIO, CAPITULI CI-
ZENSIS CANONICO, CONSISTORII ASSESSORE,
NATIONIS MISNICÆ SENIORE, ECCLESIAE HUIUS LOCI
AD D. NICOLAI PASTORE, ET DIOECESEOS
LIPSIENSIS SUPERINTENDENTE,

IN ACADEMIA, QUÆ LIPSIÆ FLORET,

PERSPICUE EXPONET

M. CHRISTIANUS KORTHOLTUS,
KILON. HOLSAT.

DISSERT. II.

D. XXIV. Januar. A. O. R. clb lcccxxx.

LIPSIÆ, LITTERIS SCHEDIANIS.

